

BESLISSING

van de algemene raad van de Nederlandse orde van advocaten (hierna: “algemene raad”) inzake het administratief beroep van 26 november 2021 van

■■■■■■■■■■,
advocaat te ■■■■■■■■■■,
(hierna: “appellant 1”)

■■■■■■■■■■,
gemachtigde, mr. ■■■■■■■■■■
(hierna: “appellant 2”)

■■■■■■■■■■,
gemachtigde, mr. ■■■■■■■■■■
(hierna: “appellant 3”)

gezamenlijk aangeduid als “*appellanten*”

gericht tegen de beslissing van 15 oktober 2021 van de raad van de orde in het arrondissement Midden-Nederland (hierna: “raad”). Met deze beslissing besluit de raad het verzoek tot goedkeuring van de stage en het beoogd patronaat op grond van artikel; 3.5, tweede lid, van de Verordening op de advocatuur (hierna: “Voda”) en artikel 3.6, eerste lid, onder b en f, van de Voda, af te wijzen.

Mrs. B.J.M. de Leest, Th.Th.L.M. Boersema en S.M. Kaak zijn ingevolge artikel 11, eerste lid, van het Mandaatbesluit AR gezamenlijk als leden van de algemene raad bevoegd om het door appellant ingestelde administratief beroep te behandelen. Volgens het tweede lid van genoemd artikel is een van deze drie leden gemandateerd tot ondertekening van deze beslissing.

Verloop van de procedure

1. Brief van 19 augustus 2021, inhoudende het verzoek van appellant 2 op grond van artikel 3.5, tweede lid, van de Voda, strekkende tot goedkeuring van de stage en de beoogd patroon.
2. Brief van 19 augustus 2021, inhoudende het verzoek van appellant 2 op grond van artikel 2, vijfde lid, van de Advocatenwet, strekkende tot inschrijving als advocaat. Bij e-mail van 17 september 2021 heeft appellant 2 het verzoek tot inschrijving als advocaat, mede namens appellant 3, ingetrokken.
3. In voornoemde e-mail van 17 september 2021 laat appellant 2 het verzoek tot goedkeuring patronaat gestand, omdat appellant 2 en appellant 3 als belanghebbenden graag gebruik zouden willen maken van de mogelijkheid om een mondelinge toelichting te geven, alvorens het besluit door de raad wordt genomen op het verzoek tot goedkeuring patronaat.
4. Brief van 15 oktober 2021, verzonden per e-mail van dezelfde datum, inhoudende de afwijzing van het verzoek van appellant 2 tot goedkeuring van de stage en de beoogd patroon (hierna: “bestreden besluit”).

Beslissing 201780

5. Bij brief van 26 november 2021 heeft appellant 1, mede namens appellant 2 en appellant 3 administratief beroep ingesteld tegen het bestreden besluit, onder vermelding dat op korte termijn een lijst van overige producties per post zal worden ingediend.
6. Op 1 december 2021 bevestigt de algemene raad van de Nederlandse orde van advocaten (hierna: "algemene raad") de ontvangst van het administratief beroepschrift.
7. Bij brief van 8 december 2021, verzonden per e-mail van dezelfde datum, wordt aan appellanten het verzoek gedaan uiterlijk 5 januari 2022 de aanvullende producties in te dienen. Vervolgens is op 7 januari 2022 per e-mail nogmaals verzocht de aanvullende producties uiterlijk 14 januari 2022 in te dienen.
8. Bij brief van 17 januari 2022, verzonden per e-mail van dezelfde datum, heeft de algemene raad de raad verzocht een verweerschrift in te dienen.
9. Brief van 15 februari 2022, verzonden per e-mail van dezelfde datum, inhoudende het verweerschrift van de raad inzake het administratief beroep van appellanten.
10. Brief van 22 februari 2022, inhoudende een uitnodiging voor een fysieke hoorzitting op 14 maart 2022.
11. E-mail van 2 maart 2022 van appellanten, inhoudende de toezending van aanvullende producties.
12. Op 14 maart 2022 zijn appellant 1, appellant 2 en de raad gehoord door de algemene raad in aanwezigheid van mevrouw mr. L.G. van Haren, griffier. Appellant 3 was wegens verlof afwezig. De raad heeft zich laten vertegenwoordigen door mr. [REDACTED], lid van de raad.

Standpunt van appellanten

13. Appellant 1 heeft, mede namens appellant 2 en appellant 3, bij brief van 26 november 2021 administratief beroep ingesteld tegen de beslissing van 15 oktober 2021 van de raad, inhoudende de afwijzing van het verzoek van appellant 2 tot goedkeuring van de stage en de beoogd patroon. Samengevat worden in het administratief beroepschrift de volgende beroepsgronden geformuleerd:
 - op basis van de huidige beoordeling door de raad zou elke minimale aanvaring met de tuchtrechter al voldoende zijn om de aanvraag op voorhand af te wijzen en een patroon te diskwalificeren;
 - in plaats van maart 2021 kunnen appellant 2 en appellant 3 pas in september 2022 met de beroepsopleiding starten. Deze vertraging van achttien maanden, heeft reeds tot forse schades geleid;
 - de raad heeft onvoldoende gemotiveerd waarom de opgelegde zakelijke terechtwijzing op enige wijze verband kan houden met de (on)geschiktheid om als patroon op te treden;
 - evenmin is voldaan aan het vereiste van de nodige zorgvuldigheid;
 - evenmin is voldaan aan de beginselen van rechtszekerheid;
 - de raad heeft willekeurig gebruik c.q. misbruik gemaakt van een tuchtrechtelijke beslissing van de Raad van Discipline. Daardoor hebben appellanten aanzienlijke schade geleden. Hun carrièreperspectief van jurist naar advocaat dreigt hiermee reeds vroeg de

Beslissing 201780

pas te worden afgesneden. Deze belangenafweging heeft kennelijk geen enkele rol gespeeld bij de beoordeling van de raad. Evenmin is de raad bereid om zelf een patroon aan te wijzen;

- ondanks de tussentijdse intrekking van de verzoeken, verzoeken appellant 2 en appellant 3 alsnog een inhoudelijke beslissing over de geschiktheid van de patroon.

14. Tijdens de hoorzitting hebben appellant 1 en appellant 2 de gelegenheid gekregen om hun belang uiteen te zetten. Appellant 1 heeft aangegeven dat hij, als beoogd patroon, belang heeft bij het verzoek van mr. [REDACTED]. Dit belang is met name gelegen in de situatie dat een andere stagiair mr. [REDACTED] als patroon zou wensen, hij voor dergelijke toekomstige gevallen wil weten of hij als patroon zou worden goedgekeurd door de raad. Appellant 2 heeft aangegeven dat zijn belang gericht is op de vraag of mr. [REDACTED] als patroon mag fungeren, omdat hij na een verzoek gedurende een jaar lang geen nieuw verzoek mag indienen. In het geval dat mr. [REDACTED] geschikt wordt geacht dan overweegt mr. [REDACTED] opnieuw een verzoek in te dienen bij mr. [REDACTED].

Standpunt van de raad

15. Ten aanzien van de ontvankelijkheid voert de raad in zijn verweerschrift aan dat appellant 2 als aanvrager van de beschikking zonder meer is aan te merken als belanghebbende en derhalve ontvankelijk is in het administratief beroep. De raad stelt zich op het standpunt dat appellant 1 en appellant 3 niet kunnen worden aangemerkt als (rechtstreeks) belanghebbenden in de zin van artikel 1:2 van de Awb, zodat zij in het administratief beroep niet kunnen worden ontvangen. De raad motiveert zijn standpunt als volgt.
16. Appellant 1 verhoudt zich tot de aanvrager als de beoogd werkgever en beoogd patroon. Zoals uit de tekst van artikel 3.5, tweede lid, van de Voda volgt, kan alleen een stagiaire een verzoek tot goedkeuring van de stage en de patroon indienen en daarmee aanvrager zijn. Appellant kan niet als belanghebbende in de zin van artikel 1:2, eerste lid, van de Awb, worden aangemerkt, omdat hij zijn belang ontleend aan een contractuele relatie met de direct-belanghebbende, appellant 2.
17. Het enkele feit dat de beoogd patroon het verzoek medeondertekent, leidt er niet toe dat deze daarmee ook zelf een rechtstreeks betrokken belang heeft. De handtekening van de beoogd patroon ziet op diens verklaring jegens de raad deze te informeren over wijzigingen in de (omstandigheden) van de stage en over diens afwezigheid voor langere termijn. Anders dan de stagiaire, tekent de beoogd patroon 'slechts' voor een informatieverplichting jegens de raad tijdens de stage. De raad verwijst naar de conclusie van advocaat-generaal Van Widdershoven van 7 november 2018.¹ Appellant 1 is derhalve geen belanghebbende in de zin van artikel 1:2 van de Awb en dient zodoende in het administratief beroep niet-ontvankelijk te worden verklaard.
18. Ook appellant 3 heeft bij de raad een verzoek ingediend als bedoeld in artikel 3.5, tweede lid, van de Voda. De raad heeft bij afzonderlijk besluit op dit verzoek van appellant 3 beslist. Tegen dat besluit is geen administratief beroep ingesteld, zodat het besluit formele rechtskracht heeft gekregen. Appellant 3 is als zodanig niet betrokken bij het verzoek van

¹ ECLI:NL:CRVB:2018:3474, r.o. 6.10.

Beslissing 201780

appellant 2. Zij wordt door het besluit op dat verzoek niet in haar belang geraakt. In het beroepschrift wordt dat ook niet gesteld. Appellant 3 dient dan ook in het administratief beroep niet-ontvankelijk te worden verklaard.

19. De raad vervolgt door op de in het administratief beroepschrift aangevoerde gronden ten aanzien van appellant 2 inhoudelijk te reageren. Daartoe concludeert de raad dat het administratief beroep van appellant 2 ongegrond moet worden verklaard.
20. Tijdens de hoorzitting heeft de raad aangegeven dat het belang dat appellant 1 stelt te hebben, geen belang is dat in deze procedure een rol kan spelen. Een nieuwe stagiaire is een nieuw verzoek. De uitkomst van zo'n dergelijke vraag in deze procedure kan geen uitkomst bieden voor een toekomstige stagiaire. Appellant 1 heeft volgens de raad hooguit een afgeleid en gelijk gericht belang. Ten aanzien van het belang van appellant 2 geeft de raad aan dat hij alleen een belang zou hebben gehad als het verzoek tot inschrijving niet zou zijn ingetrokken. Op dit moment ligt er geen verzoek tot inschrijving, waardoor het verzoek tot goedkeuring stage en beoogd patroon niet kan worden gehonoreerd.

Relevante regelgeving

21. Ingevolge artikel 1:2, eerste lid, van de Awb wordt onder belanghebbende verstaan, degene wiens belang rechtstreeks bij een besluit is betrokken.
22. Ingevolge artikel 1:3, derde lid, van de Awb wordt onder aanvraag verstaan, een verzoek van een belanghebbende, een besluit te nemen.
23. Ingevolge artikel 2, vijfde lid, van de Advocatenwet wordt een verzoek tot inschrijving als advocaat ingediend bij de raad van de orde in het arrondissement waar de verzoeker kantoor wenst te houden.
24. Ingevolge artikel 3.5, eerste lid, van de Voda is de raad van de orde belast met de goedkeuring van de stage en de beoogd patroon.
25. Ingevolge artikel 3.5, tweede lid, van de Voda verzoekt de stagiaire goedkeuring van de stage en de beoogd patroon, door middel van een door de algemene raad vastgesteld formulier. Het formulier wordt medeondertekend door de beoogd patroon.
26. Ingevolge artikel 3.6, eerste lid, aanhef en onderdeel b en f, van de Voda kan de raad van de orde aan het verzoek tot goedkeuring van de stage en de beoogd patroon zijn goedkeuring onthouden als: over de beoogd patroon tuchtrechtelijke klachten zijn ontvangen of met betrekking tot hem of zijn kantoor onregelmatigheden of gegronde bedenkingen zijn gebleken; de beoogd patroon niet geschikt wordt geacht.
27. Ingevolge artikel 2, tweede lid, aanhef en onderdeel b, van de Beleidsregel onthoudt de raad van de orde de goedkeuring van de stage en de beoogd patroon in elk geval indien de raad van de orde is gebleken van onregelmatigheden die plaatsvonden in de drie jaar voorafgaand aan de goedkeuring.

Beslissing 201780

Beoordeling van het administratief beroep

Algemeen

28. De algemene raad stelt vast dat de raad zijn besluit heeft genomen op verzoek van appellant 2 waarbij de laatste en zijn beoogd patroon, appellant 1, beiden in de gelegenheid zijn gesteld hun zienswijze kenbaar te maken alvorens de raad tot zijn besluit van 15 oktober 2021 is gekomen. Van het kenbaar maken van hun zienswijze hebben appellanten geen gebruik gemaakt, omdat zij de mening zijn toegedaan dat de essentie van de afwijzing van het verzoek door de raad uitsluitend berust op een tuchtrechtelijke uitspraak.
29. Ten behoeve van de beoordeling of het voorliggende administratief beroepsschrift ontvankelijk is, onderzoekt de algemene raad achtereenvolgens of appellant 1, appellant 2 en appellant 3 belanghebbenden zijn op grond van artikel 1:2, eerste lid, van de Awb.

Ontvankelijkheid: appellant 1

30. Het verzoek – een aanvraag als bedoeld in artikel 1:3, derde lid, van de Awb – is met inachtneming van artikel 3.5, tweede lid, van de Voda gedaan. De aanvraag is op 19 augustus 2021 door appellant 1 en appellant 2 ondertekend. Deze ondertekening leidt naar het inzicht van de algemene raad evenwel niet als vanzelfsprekend tot de conclusie dat daarmee zowel appellant 1 als appellant 2 zijn aan te merken als belanghebbende in de zin van artikel 1:2 van de Awb. Daarvoor is immers voor beiden een rechtstreeks belang bij het bestreden besluit vereist.
31. Om te beoordelen of appellant 1 een rechtstreeks belang heeft bij het bestreden besluit, beziet de algemene raad het in artikel 3.5, tweede lid, van de Voda bedoelde formulier. De handtekening van de beoogd patroon ziet op diens verklaring jegens de raad deze te informeren. Anders dan in het geval van een stagiaire, tekent de beoogd patroon ‘slechts’ voor een informatieverplichting jegens de raad. Daarmee is de beoogd patroon, anders dan de stagiaire, geen aanvrager in de zin van de Awb.
32. Het voorgaande betekent dat het enkele (mee)tekenen van het desbetreffende aanvraagformulier door appellant 1 niet tot gevolg heeft dat ook hij daarmee is te kwalificeren als een rechtstreeks belanghebbende. De medeondertekening van appellant 1 van het verzoek van appellant 2 maakt niet dat appellant 1 wordt aangemerkt als (mede)indienaar van een aanvraag in de zin van de Awb. Appellant 1 is derhalve niet-ontvankelijk in het administratief beroep ter zake van het tot appellant 2 gerichte bestreden besluit. Hetgeen appellant 1 tijdens de hoorzitting heeft aangedragen, maakt deze conclusie niet anders.
33. De algemene raad ziet zijn opvatting dat appellant 1 niet-ontvankelijk is, bevestigd in de conclusie van raadsheer advocaat-generaal mr. R.J.G.M. Widdershoven.² In die conclusie wordt ingegaan op de toepassing van het leerstuk van afgeleid belang waarbij vijf vuistregels worden geformuleerd. Een van die vuistregels luidt dat een derde geen belanghebbende is bij een besluit, als hij zijn belang via een contractuele relatie ontleent aan dat van de geadresseerde direct-belanghebbende en zijn belang parallel loopt met dat van die direct-belanghebbende. In het onderhavige geval heeft appellant 1 uitsluitend een, via de

² ECLI:NL:CRVB:2018:3474, r.o. 6.10.

Beslissing 201780

contractuele relatie ontleent, afgeleid belang, dat parallel loopt aan het belang van appellant 2. Ook volgens deze aangehaalde vuistregel komt de algemene raad tot de conclusie dat appellant 1 niet-ontvankelijk is in zijn administratief beroep.

Ontvankelijkheid: appellant 2

34. Op 19 augustus 2021 heeft appellant 2 een tweetal verzoeken bij de raad gedaan. Een verzoek op grond van artikel 3.5, tweede lid, van de Voda om goedkeuring van de stage en de beoogd patroon en een verzoek op grond van artikel 2, vijfde lid, van de Advocatenwet tot inschrijving als advocaat. Bij e-mail van 17 september 2021 heeft appellant 2 het verzoek tot inschrijving als advocaat ingetrokken.
35. Het verzoek dat op grond van artikel 3.5, tweede lid, van de Voda is gedaan, heeft appellant 2 bewust niet ingetrokken. In een door appellant 2 verzonden e-mail van 17 september 2021 bericht appellant 2 dat de reden hiervoor is dat hij als belanghebbende graag nog een toelichting zou willen geven op dit verzoek, alvorens het formele besluit door de raad wordt genomen.
36. Voornoemd verzoek moet worden aangemerkt als een aanvraag als bedoeld in artikel 1:3, derde lid, van de Awb. Uit artikel 1:3, derde lid, van de Awb volgt dat alleen een belanghebbende een aanvraag kan doen om een besluit te nemen. De algemene raad stelt vast dat appellant belanghebbende is in de zin van artikel 1:2, eerste lid, van de Awb.
37. Voor ontvankelijkheid in administratief beroep is ook vereist dat een belanghebbende belang heeft bij het resultaat van de procedure, bij het oordeel over de juistheid of de rechtmatigheid van een besluit. De belanghebbende van een procedure moet, met andere woorden, zijn doel met het rechtsmiddel werkelijk kunnen bereiken, moet met de procedure echt iets kunnen opschieten of in een betere positie kunnen komen. In beginsel heeft een belanghebbende die opkomt tegen een besluit, belang bij een beoordeling van zijn bezwaar of beroep, tenzij komt vast te staan dat ieder belang bij de procedure ontbreekt of is komen te vervallen.³
38. De algemene raad stelt vast dat appellant ten tijde van het indienen van het administratief beroepschrift op 26 november 2021 geen procesbelang had. Met toewijzing van het verzoek tot goedkeuring van stage en patroon voor de aanvang van de beroepsopleiding in september 2021, kan appellant immers niet meer bereiken dat hij met terugwerkende kracht met ingang van september 2021 advocaat wordt. Appellant is met de intrekking van zijn verzoek tot inschrijving als advocaat, niet ingeschreven op het tableau als advocaat en (nog) niet werkzaam als advocaat(-stagiaire) en de eventuele goedkeuring van een patronaat kan dat ook niet bewerkstelligen.
39. Tijdens de hoorzitting heeft appellant 2 de gelegenheid gekregen zijn procesbelang uiteen te zetten. Met het genoemde (toekomstige) belang kan appellant 2 niet bereiken, wat hij beoogt te bereiken. De algemene raad stelt vast dat appellant 2 geen belanghebbende in de zin van artikel 1:2, eerste lid, van de Awb en concludeert dat appellant 2 niet-ontvankelijk is in zijn administratief beroep.

³ ECLI:NL:RVS:2011:BU8912, r.o. 2.6.

Beslissing 201780*Ontvankelijkheid: appellant 3*

40. Appellant 3 heeft – net als appellant 2 – een verzoek op grond van artikel 3.5, tweede lid, van de Voda bij de raad ingediend. De raad heeft bij afzonderlijk besluit op dit verzoek van appellant 3 beslist. Tegen dat besluit heeft appellant 3 geen administratief beroep ingesteld, zodat het besluit formele rechtskracht heeft gekregen. Appellant 3 is als zodanig niet betrokken bij het verzoek van appellant 2. Zij wordt door het besluit op dat verzoek niet in haar belang geraakt en is derhalve geen belanghebbende in de zin van artikel 1:2, eerste lid, van de Awb. In het beroepschrift wordt dat ook niet gesteld of aannemelijk gemaakt. Appellant 3 dient dan ook in het administratief beroep niet-ontvankelijk te worden verklaard.

Ten overvloede

41. In het beroepschrift is opgenomen dat appellanten reeds aanzienlijke schade hebben geleden, doordat zij in plaats van maart 2021 waarschijnlijk pas in september 2022 met de beroepsopleiding kunnen starten. Hoewel de algemene raad betreurt dat het een en ander niet is gelopen zoals appellanten voor ogen hebben gehad, kan dat argument niet tot een andere conclusie leiden. Voor een discussie over eventuele schade is pas ruimte als sprake zou zijn van een onjuist besluit en daar is naar het oordeel van de algemene raad geen sprake van.

Conclusie

42. Met inachtneming van de overgelegde stukken en de daarop door appellant 1, appellant 2 en de raad gegeven mondelinge toelichting, verklaart de algemene raad appellant 1, appellant 2, en appellant 3 niet ontvankelijk in administratief beroep. De algemene raad komt derhalve niet toe aan een inhoudelijke beoordeling van het administratief beroep van appellanten.

Beslissing

De algemene raad verklaart het administratief beroep van appellant 1, appellant 2 en appellant 3 niet-ontvankelijk.

Aldus gedaan te Den Haag op 7 april 2022

Overeenkomstig het namens de algemene raad van de Nederlandse orde van advocaten genomen besluit,

Voor deze,

Bernard de Leest

mr. B.J.M. de Leest
lid algemene raad

NEDERLANDSE ORDE VAN ADVOCATEN

Beslissing 201780

Tegen deze beslissing kunnen belanghebbenden binnen zes weken na bekendmaking van deze beslissing beroep instellen overeenkomstig de bepalingen van hoofdstuk 8 van de Algemene wet bestuursrecht.

Deze beslissing is verzonden op 7 april 2022

Bijlage: verslag van de hoorzitting van 14 maart 2022